

John Dam umborð á Vesturvarða

Tann fyrri Fame hjá John Dam kom í 1977

kostaði 2,5 milliónir krónur at byggja.

Teir skræddu illa á fyrsta rækjutúrinum, men royndu so við einum øðrum trol, men tað skrædnaði líka illa. So royndu teir at bøta.

Teir høvdu ein sumbing við, sum æt Mikkjal, hann var tann einasti dekkarin, sum var royndur trolmaður, tí hinir komu allir av Baki, teir vóru línúmenn og garn-amenn.

Tað vísti seg, at fyrstu føyoyisku rækjumenninir kendu ikki nóg væl til, hvar frægast var at royna eftir rækjum uttan fyri triggjar fjórðinga markið. Vesturvarði slapp ikki inn um triggjar fjórðingar at royna og tað var orsøkin til, at John Dam royndi at fáa í lag eina avtalu við Lindenhann-brøðurnar og myndugleikarnar í Grøn-

landi um at sleppa inn um triggjar fjórðingar at royna.

John fór álvarsliga til verka, tá hann fór í land at samráðast við myndugleikarnar í Godhavn og Lindenhann-brøðurnar. Nú skuldi hann royna seg sum diplomat og samráðingarleiðara fyri Vesturvarða.

Loyvi at fiska

»Eg hugsaði beinanvegin við mær sjálvum, at nú er okkurt á vási. Og tá hann fór í tann hvíta anorakkin, visti eg, at nú fór hann í land at samráðast, tí hann hevði einki at gera í anorakkinum umborð. Tá hann so fór í land, var tað sum at síggja ein prins í finasta galla. Hann var ikki leingi í landi, og tá hann kom umborð aftur, var avtalan gjørd«, segði Helgi Debess.

Avtalan bar í sær, at Vest-

urvarði slapp at royna inni í Diskovíkini, og tá bar betur til og teir finga beinanvegin fleiri rimiliga góð hál. Eisini skuldi Vesturvarði selja rækjur fyri Lindenhann-brøðurnar. Tann eini beiggin, Lars, var við onkran túrin og vísti teimum, hvar bankar við rækjunum vóru inni í Diskovíkini. Lars legði teimum eisini lag á við hagreiðingini og sjálvari kókingini, tí tað hevði eingin av føyoyingunum roynt frammanundan.

Nógkur ísur var í Grønlandi í 1969. Teir royndu eisini eftir laks, og samlaða veiðan henda túrin var bara 10 tons av laks og 23 tons av rækjum, sum vóru samanfrystar í ein klump, tí tá samam um kom dugdu teir ikki at fáa vætuna úr rækjunum eftir at tær vóru kókaðar. Rækjurnar fóru beint úr

grýtuni í frystilastina.

Tá teir í 1970 fóru næsta túrin, vóru teir betri fyrireikaðir og nú gekk øðrvísi. Veiðan var góð, frystingin gekk betur takka verið svenskari ráðgeving og svenskarar gjørdust eisini fyrstu keypararnir. Prísurin kom upp á kr. 9 pr. kilo. Og hýran var góð. Longu í 1970 var tað nokk bara nótaskipið Sólborg hjá Eiler Jacobsen, sum hevði betri úrtøku, enn Vesturvarði.

Tað, sum var minni gott, var at grønlendingar skutu eftir teimum í Diskovíkini, tí teir bóru øtta fyri, at stór skip fóru at troka teir burtur.

Teir fiskaðu eisini laks í 1971, men eftir tað fór tað at ganga so væl við rækjunum, at teir veiddu rækjur burturav. Hetta árið fóru teir út á bankarnar og nú vóru eyguni

eisini latin upp hjá øðrum føyoyingum. Í 1970 legði frystilínuskipið Oknin úr Runavík um at fiska rækjur og síðani komu Leikur og Hvítanes og Vesturland.

Suðurvarði kom í 1974 og var ein nýggjari og víðka útgáva av Vesturvarða. Okkurt felag helt, at Suðurvarði mátti vera tann perfekta útgávan av einum rækjuskipi, tí tá tað felagið skuldi byggja eitt rækjuskip í 1975, ljóðaði fjarritið til norsku skipasmiðjuna: »Et stykke skib, samme slags som John Dam«. Tað bleiv Høgifossur.

Rækjuflotin vaks

Í 1975 vóru 11 skip í rækjuflotanum. Hetta sást aftur í veiðuni, sum í 1975 var 5.300 tons. So hvørt, sum rækjumarknaðurin vaks, vaks eisini hugurin at gera iløgur

í rækjuskip. Rækjuskipini í Klaksvík gjørdust Horisont, Karina og Kjølur, sum var Vesturvarði.

Kristana Logos og Karina vóru tey fyrstu nýbygdu rækjuskipini, har tað mesta á verksmiðjuni var sjálvvirkandi.

At fleiri stór skip nú vóru komin í rækjuflotan sást aftur í veiðuni í 1976. Frá 1975 til 1976 tvífaldaðu skipini veiðuna upp í 11.200 tons. Rækjurnar vóru av sonnum vorðnar eitt ískoyti til føyroyska samfelagsbúskapin.

John byggir Fame

Í 1977 bygdi John Dam rækjuskipið Fame, sum í veruleikanum var ein flótandi rækjuverksmiðja.

Tá Tórbjørn Jacobsen var landsstýrismaður í ment-

VITJAÐIR

eftir einum 15 árum vóru 18 rækjuskip í hesi vinnuni.

Tiltøk í Smæruni

Óli Jacobsen, greiddi frá um Sigert í Kirkjubø

Jógvan Arge, "Karin K" við útróðrabátum í Eysturgrønlandi í 1959

Kári P. Højgaard, Við Sigmundur II. í Ravn Stóroy

Miðhøllin á Skúlatrøð

Kortspælið um makrelin, sildina og svartkjaftin

Stríðið um proteinini Njál Djúrhuus greiddi frá hendingaríka lívi sínum Fiskivinnutingið – almennur kjakfundur

Arktis – tveir eysturríkarar greiddu frá, og Bill Justinussen greitt frá Norðurlendskum politiskum áhugamálum í Arktis.

Sama gjørdi Malan á Dunga, búskaparfrøðingur, um spenningarnar vegna áhugamálini í Arktis frá USA,

Kina og Danmark/Føroyum, har infrakervið umvegis G5 er eitt høvuðsmál í lýtuni.

Trolmenn – við brotum úr filminum Trolmenn,

Søgan um rækjurnar framløga og prát við Helga Jacobsen, Kjartan Joensen,

Eisenberg Hansen og Árna dam

Heilsukafé á Klaksvíkar Sjúkrahúsi, ið letur dyrnar upp á Torradøgunum, er altíð væl vitjað og hevur sítt sanna gagn.

Har kundi tú fáa mátað

blóðtrýstið, puls, iltmetting í kroppinum og blóðsukur. Gera konditest og máta feittvirði í kroppinum, og tað er meir enn so komið fyri, at onkur hevur fingið eina heilsan um at koma aftur ella at vitja egnan lækna,

fyri at fáa onkur viðurskifti kannað nærri.

Listaframsýningar og konsertir, fyri ikki um at tala um mongu kaféirnar, sum eisini hava verið á skrá, og sum eisini hava verið væl vitjaðar.

Telur tú øll vitjandi saman, tó at fleiri ganga aftur til tey ymsu tiltøkini, so fara vit uppum 4.000 fólk.

Øll vilja vera við og rætta hjálpanði hendur, sum er at takka fyri!

Torravikan hevur verið góð og væl vitjað og hevur fingið nógvm umtalu víða um – og tá ið soleiðis er, koma nógvm ymsk hugskot um tiltøk at taka upp eina aðra ferð.

Vit gleða okkum til næsta ár, tá ið Torradagarnir verða 15. – 21. februar.